Publicat în Jurnalul Oficial L nr. 329 din 30-12-1993

DIRECTIVA CONSILIULUI 93/109/CE

din 6 decembrie 1993

de stabilire a modalităţilor de exercitare a dreptului de a alege şi de a fi ales pentru Parlamentul European pentru cetăţenii Uniunii care au reşedinţa într-un stat membru în care nu sunt resortisanţi

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunităţii Europene, în special articolul 8b alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei,

având în vedere avizul Parlamentului European ([1]),

întrucât Tratatul privind Uniunea Europeană constituie o nouă etapă în procesul de creare a unei uniuni din ce în ce mai strânse între cetăţenii Europei; întrucât tratatul are în special misiunea de a organiza în mod coerent şi solidar relaţiile între popoarele statelor membre şi include, între obiectivele sale fundamentale, pe acela de a întări protecţia drepturilor şi intereselor resortisanţilor statelor membre prin instituirea unei cetăţenii a Uniunii;

întrucât, în acest scop, dispoziţiile titlului II din Tratatul privind Uniunea Europeană, care modifică Tratatul de instituire a Comunităţii Economice Europene în vederea creării Comunităţii Europene, instituie o cetăţenie a Uniunii în beneficiul tuturor resortisanţilor statelor membre şi le recunoaşte acestora o serie de drepturi în acest sens;

întrucât dreptul de a alege şi de a fi ales pentru Parlamentul European în statul membru de reşedinţă, prevăzut la articolul 8b alineatul (2) din Tratatul de instituire a Comunităţii Europene, constituie o aplicare a principiului nediscriminării între resortisanţi şi neresortisanţi, precum şi un corolar al dreptului la libera circulaţie şi de şedere, prevăzut la articolul 8a din Tratatul CE;

întrucât articolul 8b alineatul (2) din tratat nu se referă decât la posibilitatea exercitării dreptului de a alege şi de a fi ales pentru Parlamentul European, fără a aduce atingere aplicării articolului 138 alineatul (3) din Tratatul CE, care prevede stabilirea unei proceduri uniforme în toate statele membre în privinţa acestor alegeri; întrucât acesta vizează în special desfiinţarea condiţiei cetăţeniei care, în prezent, este obligatorie în cea mai mare parte a statelor membre pentru exercitarea acestor drepturi;

întrucât aplicarea articolului 8b alineatul (2) din tratat nu presupune o armonizare a sistemelor electorale din statele membre şi întrucât, de asemenea, pentru a ţine seama de principiul proporţionalităţii prevăzut la articolul 3 litera (b) al treilea paragraf din Tratatul CE, conţinutul legislaţiei comunitare în materie nu trebuie să depăşească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului menţionat la articolul 8b alineatul (2) din tratat;

întrucât articolul 8b alineatul (2) din tratat are ca obiect posibilitatea ca toţi cetăţenii Uniunii, fie că sunt sau nu resortisanţi ai statului membru de reşedinţă, să exercite dreptul de a alege şi de a fi aleşi pentru Parlamentul European în aceleaşi condiţii; întrucât este necesar, în consecinţă, ca în special condiţiile legate de durata rezidenţei şi dovada reşedinţei, valabile pentru neresortisanţi, să fie identice cu cele aplicabile resortisanţilor din statul membru în cauză;

întrucât articolul 8b alineatul (2) din Tratatul CE prevede dreptul de a alege şi de a fi ales pentru Parlamentul European în statul membru de reşedinţă, fără ca acesta să înlocuiască dreptul de a alege şi de a fi ales în statul membru în care cetăţeanul european este resortisant; întrucât este importantă respectarea libertăţii de alegere a cetăţenilor Uniunii referitor la statul membru în care vor să participe la alegerile europene, asigurându-se că nu există nici un abuz în ceea ce priveşte această libertate printr-un vot dublu sau o dublă candidatură;

întrucât orice derogare de la normele generale ale prezentei directive trebuie să fie justificată, în temeiul articolului 8b alineatul (2) din Tratatul CE, de problemele specifice unui stat membru şi întrucât orice dispoziţie derogatorie, prin natura sa, trebuie să fie supusă unei reexaminări;

întrucât asemenea probleme specifice se pot ridica în special într-un stat membru, unde proporţia cetăţenilor Uniunii care au reşedinţa fără a avea cetăţenie şi care ating vârsta de vot depăşeşte semnificativ media; întrucât un procent de 20% dintre aceşti cetăţeni, în raport cu întregul electorat, justifică dispoziţiile derogatorii care se întemeiază pe criteriul duratei rezidenţei;

întrucât cetăţenia Uniunii vizează o mai bună integrare a cetăţenilor Uniunii în ţările gazdă şi întrucât, în acest context, este conform cu intenţiile autorilor tratatului să se evite orice polarizare între listele de candidaţi - resortisanţi şi neresortisanţi;

întrucât acest risc de polarizare priveşte în special statul membru în care proporţia cetăţenilor Uniunii, neresortisanţi care au atins vârsta de vot depăşeşte 20% din totalitatea cetăţenilor Uniunii cu vârstă de vot şi care au reşedinţa în Uniune şi întrucât, prin urmare, este important ca acest stat membru să poată prevedea dispoziţii speciale, cu respectarea articolului 8b din tratat, în ceea ce priveşte viitoarea compoziţie a listelor de candidaţi;

întrucât este necesar să se ţină seama de faptul că, în anumite state membre, resortisanţii altor state membre care au reşedinţa în aceste state au drept de a alege pentru Parlamentul naţional şi întrucât, în consecinţă, există posibilitatea ca anumite dispoziţii ale prezentei directive să nu fie aplicate,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

_____

([1]) JO C 329, 6.12.1993

CAPITOLUL I

GENERALITĂŢI

Articolul 1

1. Prezenta directivă stabileşte modalităţile prin care cetăţenii Uniunii care au reşedinţa întrun stat membru în care nu sunt resortisanţi îşi pot exercita dreptul de a alege şi de a fi ales pentru Parlamentul European;

2. Dispoziţiile prezentei directive nu aduc atingere dispoziţiilor fiecărui stat membru cu privire la dreptul de a alege şi de a fi ales al propriilor resortisanţi care au reşedinţa în afara teritoriului său electoral.

Articolul 2

În sensul prezentei directive, termenii de mai jos se definesc astfel:

1) "alegeri pentru Parlamentul European": alegerile prin vot universal direct ale reprezentanţilor în Parlamentul European, în conformitate cu Actul din 20 septembrie 19761;

2) "teritoriu electoral": teritoriul unui stat membru în care, în conformitate cu actul citat anterior şi, în acest cadru, cu legea electorală din acest stat membru, reprezentanţii în Parlamentul European sunt aleşi de către populaţia acestui stat membru;

3) "stat membru de reşedinţă": statul membru în care cetăţeanul Uniunii are reşedinţa fără a avea cetăţenia acestuia;

4) "stat membru de origine": statul membru în care cetăţeanul Uniunii este resortisant;

5) "alegătorul comunitar": orice cetăţean al Uniunii care are dreptul de a alege pentru Parlamentul European în statul membru de reşedinţă, în conformitate cu dispoziţiile prezentei directive;

6) "persoana eligibilă comunitar": orice cetăţean al Uniunii care are drept de a fi ales în Parlamentul European în statul membru de reşedinţă, în conformitate cu dispoziţiile prezentei directive;

7) "listă electorală": registrul oficial al tuturor alegătorilor cu drept de a alege într-o anumită circumscripţie sau colectivitate locală, întocmit şi actualizat de către autoritatea competentă în conformitate cu dreptul electoral al

statului membru de reşedinţă sau registrul de evidenţă a populaţiei, dacă acesta face referire la calitatea de alegător;

8) "zi de referinţă": ziua sau zilele în care cetăţenii Uniunii trebuie să îndeplinească, în conformitate cu dreptul statului membru de reşedinţă, condiţiile impuse pentru a fi alegător sau persoană eligibilă în acest stat;

9) "declaraţie oficială": actul emis de persoana în cauză şi a cărui inexactitate este pasibilă de sancţiuni, în conformitate cu dreptul intern aplicabil.

_____

([1]) JO L 278, 8.10.1976, p. 5

Articolul 3

Orice persoană care în ziua de referinţă:

a.) este cetăţean al Uniunii, în înţelesul articolului 8 alineatul (1) paragraful al doilea din tratat

şi care

b.) fără a avea cetăţenia statului membru de reşedinţă, îndeplineşte condiţiile de care depinde dreptul de a alege şi de a fi ales al resortisanţilor săi, în conformitate cu legislaţia statului membru respectiv,

are dreptul de a alege şi de a fi ales în statul membru de reşedinţă în timpul alegerilor pentru Parlamentul European, dacă nu este deposedată de aceste drepturi în temeiul articolului 6 sau 7.

În cazul în care resortisanţii statului membru de reşedinţă, pentru a fi aleşi, trebuie să fi dobândit cetăţenia cu o perioadă de timp minimă înainte, se consideră că cetăţenii Uniunii au îndeplinit această condiţie dacă au obţinut cetăţenia unui stat membru cu aceeaşi perioadă de timp înainte.

Articolul 4

1. Alegătorul comunitar îşi exercită dreptul de a alege fie în statul membru de reşedinţă, fie în statul membru de origine. Nimeni nu poate vota mai mult de o dată în timpul aceloraşi alegeri.

2. Nimeni nu poate fi candidat în mai mult de un stat membru în timpul aceloraşi alegeri.

Articolul 5

În cazul în care resortisanţii statului membru de reşedinţă, pentru a fi alegători sau persoane eligibile, trebuie să aibă reşedinţa pe teritoriul electoral pe o perioadă de timp minimă, se consideră că alegătorii şi persoanele eligibile comunitar îndeplinesc această condiţie dacă au avut reşedinţa în alte state membre o perioadă de timp echivalentă. Această dispoziţie se aplică fără a aduce atingere condiţiilor specifice legate de durata rezidenţei într-o circumscripţie sau colectivitate locală determinată.

Articolul 6

1. Orice cetăţean al Uniunii care are reşedinţa într-un stat membru fără a avea cetăţenia acestuia şi care, prin efectul unei decizii individuale în materie civilă sau penală, este decăzut din dreptul de a fi ales fie în temeiul dreptului statului membru, fie al dreptului statului membru de origine, este exclus de la exercitarea acestui drept în statul membru de reşedinţă în cazul alegerilor pentru Parlamentul European.

2. Candidatura oricărui cetăţean al Uniunii la alegerile pentru Parlamentul European în statul membru de reşedinţă este declarată inadmisibilă în cazul în care acest cetăţean nu poate prezenta adeverinţa menţionată în articolul 10 alineatul (2).

Articolul 7

1. Statul membru de reşedinţă se poate asigura că cetăţeanul Uniunii Europene care şi-a manifestat voinţa de a-şi exercita dreptul de a alege pe teritoriul să nu este decăzut din acest drept prin efectul unei decizii individuale în materie civilă sau penală în statul membru de origine.

2. Pentru aplicarea alineatului (1) din prezentul articol, statul membru de reşedinţă poate notifica declaraţia menţionată la articolul 9 alineatul (2) statului membru de origine. În acelaşi scop, informaţiile utile şi în mod normal disponibile din partea statului de origine se transmit în formele şi la termenele corespunzătoare; aceste informaţii nu pot conţine decât indicaţiile strict necesare pentru aplicarea prezentului articol şi nu pot fi utilizate decât în acest scop. În cazul în care informaţiile transmise infirmă conţinutul declaraţiei, statul membru de reşedinţă ia măsurile necesare pentru a împiedica persoana în cauză să voteze.

3. De asemenea, statul membru de origine poate transmite către statul membru de reşedinţă, în formele şi la termenele corespunzătoare, toate informaţiile necesare punerii în aplicare a prezentului articol.

Articolul 8

1. Alegătorul comunitar îşi exercită dreptul de a alege în statul membru de reşedinţă dacă şi-a manifestat voinţa în acest sens.

2. În cazul în care votul este obligatoriu în statul membru de reşedinţă, această obligaţie se aplică alegătorilor comunitari care şi-au manifestat voinţa în acest sens.

CAPITOLUL II

EXERCITAREA DREPTULUI DE A ALEGE ŞI DE A FI ALES

Articolul 9

1. Statele membre iau măsurile necesare pentru a permite alegătorului comunitar care şi-a manifestat voinţa de a fi înscris pe lista electorală în timp util înaintea scrutinului.

2. Pentru a fi înscris pe lista electorală, alegătorul comunitar are obligaţia de a aduce aceleaşi dovezi ca şi un alegător resortisant. Între altele, el are obligaţia de a da o declaraţie oficială care să precizeze:

a) cetăţenia şi adresa pe teritoriul electoral al statului membru de reşedinţă;

b) după caz, în ce colectivitate locală sau circumscripţie din statul membru de origine a fost înscris ultima dată pe lista electorală

şi

c) că nu îşi va exercita dreptul de a alege decât în statul membru de reşedinţă.

3. De asemenea, statul membru de reşedinţă poate impune alegătorului comunitar:

a) să precizeze în declaraţia menţionată la alineatul (2) că nu este decăzut din dreptul de a alege în statul membru de origine;

b) să prezinte un document de identitate valabil;

c) să precizeze data de la care este rezident în acest stat sau într-un alt stat membru.

4. Alegătorii comunitari care au fost înscrişi pe lista electorală rămân înscrişi pe această listă în aceleaşi condiţii ca şi alegătorii resortisanţi, până când solicită să fie radiaţi sau până când sunt radiaţi din oficiu, pentru că nu mai întrunesc condiţiile necesare pentru exercitarea dreptului de a alege.

Articolul 10

1. La depunerea declaraţiei de candidatură, fiecare persoană eligibilă comunitar are obligaţia de a aduce aceleaşi dovezi ca şi un candidat resortisant. De asemenea, aceasta dă o declaraţie oficială care să precizeze:

a) cetăţenia şi adresa sa pe teritoriul electoral al statului membru de reşedinţă;

b) că nu este, simultan, candidat la alegerile pentru Parlamentul European într-un alt stat membru;

c) în ce colectivitate locală sau circumscripţie din statul membru de origine a fost înscris ultima dată pe lista electorală, după caz.

2. Persoana eligibilă comunitar are obligaţia de a prezenta, de asemenea, o dată cu depunerea candidaturii sale, o adeverinţă din partea autorităţilor administrative competente din statul membru de origine care să certifice că nu este decăzută din dreptul de a fi aleasă în acest stat membru sau că o asemenea decădere nu este cunoscută de către aceste autorităţi.

3. De asemenea, statul membru de reşedinţă poate impune ca persoana eligibilă comunitar să prezinte un document de identitate valabil; el poate, de asemenea, solicita ca aceasta să precizeze şi data de la care a devenit resortisant al unui stat membru.

Articolul 11

1. Statul membru de reşedinţă îl informează pe cel interesat despre rezultatul cererii sale de înscriere pe lista electorală sau despre decizia privind admisibilitatea candidaturii sale.

2. În caz de refuz al înscrierii pe lista electorală sau al respingerii candidaturii, persoana în cauză poate introduce acţiunile de recurs prevăzute de legislaţia statului membru de reşedinţă pentru cazuri identice în care sunt implicaţi alegătorii şi persoanele eligibile care sunt resortisanţi.

Articolul 12

Statul membru de reşedinţă informează în timp util şi în formele corespunzătoare pe alegătorii comunitari şi pe persoanele eligibile comunitar despre condiţiile şi modalităţile de exercitare a dreptului de a alege şi de a fi aleşi în acest stat.

Articolul 13

Statele membre schimbă informaţiile necesare aplicării articolului 4. În acest scop, statul membru de reşedinţă transmite statului membru de origine, pe baza declaraţiei oficiale menţionate la articolele 9 şi 10, în termenul corespunzător premergător fiecărui scrutin, informaţiile referitoare la resortisanţii celui de al doilea stat care au fost înscrişi pe listele electorale sau şi-au prezentat candidatura. Statul membru de origine ia, în conformitate cu legislaţia sa internă, măsurile necesare în scopul evitării votului dublu şi candidaturii duble a resortisanţilor săi.

CAPITOLUL III

DISPOZIŢII DEROGATORII ŞI TRANZITORII

Articolul 14

1. În cazul în care într-un stat membru, la data de 1 ianuarie 1993, proporţia cetăţenilor Uniunii care au reşedinţa în statul respectiv fără a poseda cetăţenia acestuia şi care au împlinit vârsta de vot depăşeşte 20% din totalul cetăţenilor Uniunii cu vârstă de vot şi care au reşedinţa în statele membre, acesta poate rezerva, prin derogare de la articolele 3, 9 şi 10:

a) dreptul de a alege pentru alegătorii comunitari care au reşedinţa în acest stat membru pe o durată minimă care nu poate depăşi cinci ani;

b) dreptul de a fi ales pentru persoanele eligibile comunitar care au reşedinţa în acest stat membru pe o durată minimă care nu poate depăşi zece ani.

Aceste dispoziţii nu aduc atingere măsurilor corespunzătoare pe care acest stat membru le poate lua în materie de alcătuire a listelor de candidaţi şi vizează în special facilitarea integrării cetăţenilor Uniunii care nu sunt resortisanţi.

Cu toate acestea, alegătorii şi persoanele eligibile comunitar care, datorită faptului că au reşedinţa în afara statului membru de origine sau a duratei acesteia nu au dreptul de a alege sau de a fi alese în acest stat nu trebuie să fie supuse condiţiilor de durată a rezidenţei menţionate în primul paragraf.

2. În cazul în care, la 1 februarie 1994, legislaţia unui stat membru dispune ca resortisanţii unui alt stat membru care au reşedinţa pe teritoriul său să deţină dreptul de a alege în Parlamentul naţional al acestui stat şi să poată fi înscrişi, în acest scop, pe listele electorale ale acestui stat membru exact în aceleaşi condiţii ca şi alegătorii săi care sunt resortisanţi, primul stat membru poate, prin derogare de la prezenta directivă, să nu aplice acestor resortisanţi articolele 6 - 13.

3. Pe data de 31 decembrie 1997 şi, ulterior, cu 18 luni înaintea fiecărei alegeri pentru Parlamentul European, Comisia prezintă Parlamentului European şi Consiliului un raport în care aceasta verifică continuitatea motivelor care justifică acordarea unei derogări în conformitate cu articolul 8b alineatul (2) din Tratatul CE pentru statele membre în cauză şi propune, după caz, să se procedeze la adaptările corespunzătoare.

Statele membre care adoptă dispoziţiile derogatorii în conformitate cu alineatul (1) furnizează Comisiei toate informaţiile necesare în acest sens.

Articolul 15

Pentru cel de-al patrulea scrutin direct pentru Parlamentul European se aplică următoarele dispoziţii speciale:

a) cetăţenii Uniunii care, la 15 februarie 1994, au deja drept de a alege în statul membru de reşedinţă şi care figurează pe o listă electorală în statul membru de reşedinţă nu sunt supuşi formalităţilor prevăzute la articolul 9;

b) statele membre în care listele electorale au fost întocmite înainte de 15 februarie 1994 iau măsurile necesare pentru a permite alegătorilor comunitari care vor să îşi exercite dreptul de a alege să se înscrie pe listele electorale într-un termen corespunzător, înainte de ziua scrutinului;

c) statele membre care, fără a stabili o listă electorală specială, menţionează calitatea de alegător în registrul de evidenţă a populaţiei şi în care votul nu este obligatoriu, pot aplica acest sistem în mod egal alegătorilor comunitari care figurează în acest registru şi care, după ce au fost informaţi individual despre drepturile lor, nu şi-au manifestat voinţa de aşi exercita dreptul de a alege în statul membru de origine. Ele transmit autorităţilor statului membru de origine documentul care cuprinde intenţia exprimată de aceşti alegători de a alege în statul membru de reşedinţă;

d) statele membre în care procedura internă de desemnare a candidaţilor partidelor sau grupărilor politice este reglementată prin lege pot dispune ca aceste proceduri, care au fost iniţiate, în conformitate cu această lege, înainte de 1 februarie 1994 şi deciziile luate în acest cadru să rămână valabile.

CAPITOLUL IV

DISPOZIŢII FINALE

Articolul 16

Comisia întocmeşte un raport către Parlamentul European şi Consiliu, înainte de 31 decembrie 1995, cu privire la aplicarea prezentei directive în timpul alegerilor pentru Parlamentul European din iunie 1994. Pe baza raportului menţionat anterior, Consiliul, hotărând în unanimitate pe baza propunerii Comisiei şi după consultarea Parlamentului European, poate adopta dispoziţii de modificare a prezentei directive.

Articolul 17

Statele membre adoptă actele cu putere de lege şi actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 1 februarie 1994. Ele informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Atunci când statele membre adoptă aceste dispoziţii, ele conţin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoţite de o asemenea trimitere în momentul publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

Articolul 18

Prezenta directivă intră în vigoare la data publicării în Jurnalul Oficial al Comunităţilor Europene.

Articolul 19

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 6 decembrie 1993.

Pentru Consiliu
Preşedintele
W. CLAES

C.T.C.E. Piatra Neamţ